

Látás – színek nélkül

MŰBÍRÁLAT - TÁRLAT - LXII. évfolyam, 6. szám, 2018. február 9.

(Monochrome – Natoinal Gallery, London; Museum Kunstpalast, Düsseldorf. A kiállítás Londonban február 18-ig; Düsseldorfban március 22-től július 15-ig látogatható.)

Miért van szükségünk színekre? Mi a funkciójuk: a világtapasztalás milyen sajátosságaiért felelősek? Miért érzékelünk polikrómiát, miért nem csak figuratív vagy plasztikus minőségeket? A látás fiziognómiájával és az optikával foglalkozó tudósok válasza a szín-jeleségre viszonylag egyöntetű (legalábbis Herman von Helmholtz 19. századi felfedezése óta): az a sok-sok színárnyalat, amit látunk, három alapszínre vezethető vissza. Az emberi szemben lévő receptorok ennek a három alapszínnek, illetve a színes tárgyakról visszaverődő háromfajta nagyságú-hullámhosszú fénysugárnak az észlelésére vannak beprogramozva, és minden látott színárnyalat ennek a három alapszínnek az egyidejű, kevert észleléséből áll. Innen nézve a fekete és a fehér nem is tekinthető színnek, hiszen ezek a háromfajta hullámhosszú fénysugár összeadódásának, kivonódásának, végső formájában hiányának az eredményei.